

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) ได้กำหนดการพัฒนาตลาดทุน เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง โดยการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์เน้นให้ตลาดทุนมีบทบาทที่สำคัญคือเป็นแหล่งระดมเงินทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ พัฒนาการของตลาดทุนของประเทศไทยในยุคใหม่ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ยุคคือยุคแรก "ตลาดหุ้นกรุงเทพ" หรือ Bangkok Stock Exchange ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน และต่อมาเป็นยุคที่สอง "ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" ภายใต้ชื่อภาษาอังกฤษว่า The Securities Exchange of Thailand (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542)

การจัดตั้งตลาดหุ้นของประเทศไทยเริ่มขึ้น ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2505 ในรูปห้างหุ้นส่วนจำกัด โดยในปีต่อมาได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด และเปลี่ยนชื่อเป็น "ตลาดหุ้นกรุงเทพ" ถึงแม้ว่าจะมีพื้นฐานในการจัดตั้งที่ดีการซื้อขายหุ้นในตลาดหุ้นกรุงเทพ ก็ไม่ได้รับความสนใจมากนัก มูลค่าการซื้อขายมีเพียง 160 ล้านบาทใน ปี พ.ศ. 2511 และ 114 ล้านบาทใน ปี พ.ศ. 2512 การซื้อขายมีปริมาณลดลงเป็น 46 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2513 และลดลงเหลือ 28 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2514 การซื้อขายหุ้นก็มีมูลค่าถึง 87 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2515 แต่การซื้อขายหุ้น ก็ยังคงไม่เป็นที่สนใจ โดยมูลค่าการซื้อขายหุ้น ที่ต่ำสุดมีเพียง 26 ล้านบาทเท่านั้น และในที่สุดตลาดหุ้นกรุงเทพ ก็ต้องปิดกิจการลง เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าตลาดหุ้นกรุงเทพไม่ค่อยจะประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการสนับสนุนจากภาครัฐบาล ประกอบกับประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในเรื่องของตลาดเงินและตลาดทุนที่มีบทบาทสำคัญของประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2515 รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทโดยการแก้ไข "ประกาศคณะปฏิวัติ ที่ 58 เกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจ การค้า ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของประชาชน" การแก้ไขดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลสามารถกำกับดูแล การดำเนินงานของบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ ซึ่งทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระเบียบและยุติธรรม หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2517 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจะจัดให้มีแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์และการระดมเงินทุนในประเทศ ตามมาด้วยการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับรายได้เพื่อให้สามารถนำเงินออมมาลงทุนใน

ตลาดทุนได้ ในปี พ.ศ. 2518 รูปแบบทางกฎหมายต่างๆ ได้รับการปรับแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมต่อการพัฒนาการของประเทศ และในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือชื่อภาษาอังกฤษในขณะนั้นคือ The Securities Exchange of Thailand ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนชื่อเป็น "The Stock Exchange of Thailand" (SET) เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2534 ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ตลาดหลักทรัพย์มีบทบาทสำคัญดังนี้ ประการแรกทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน และพัฒนาระบบต่างๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์ ประการที่สอง ดำเนินธุรกิจใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น การทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี (Clearing House) ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประการที่สามการดำเนินธุรกิจอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ตารางที่ 1.1 แสดงตัวเลขดัชนีตลาดหลักทรัพย์และมูลค่ารวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันทำการสุดท้ายของปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 – 2546

วันทำการสุดท้ายของปี	ดัชนีตลาดหลักทรัพย์	มูลค่ารวมของตลาดหลักทรัพย์ (Market cap.) (ล้านบาท)
พ.ศ. 2542	481.92 จุด	3,005,145.58
พ.ศ. 2543	269.19 จุด	1,678,608.77
พ.ศ. 2544	315.73 จุด	1,968,821.82
พ.ศ. 2545	357.23 จุด	2,227,606.56
พ.ศ. 2546	772.15 จุด	4,814,955.09

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2547: ออนไลน์)

จากตัวเลขในตารางที่ 1.1 เป็นการแสดงถึงดัชนีและมูลค่ารวมในตลาดหลักทรัพย์ในวันทำการสุดท้ายในแต่ละปีเป็นเวลา 5 ปีย้อนหลังจะเห็นได้ว่าดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในปี 2545 ถึง 2546 ดัชนีได้ปรับตัวเพิ่มมากขึ้นถึง 414.92 หรือเพิ่มขึ้นมากถึง 116.15 % ด้วยปริมาณการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันกว่า 30,000 ล้านบาทต่อวัน ในการศึกษานักลงทุนรายใหม่ที่เลือกเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ในปี 2546ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ตลาดหลักทรัพย์เติบโตอย่างรวดเร็วและสร้างผลตอบแทนแก่นักลงทุนอย่างสูง แต่ในช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม 2547 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ณ สิ้นเดือนเมษายน 2547 อยู่ที่ 634.01 มูลค่ารวมของตลาดหลักทรัพย์ 4,082,034.91 ล้านบาท และมูลค่าการซื้อขายเบาบางเพียงวันละ 15,000 กว่าล้านบาท เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์อยู่ในช่วงขาลง เนื่องจากข่าวที่

กระทบต่อด้านจิตวิทยาของนักลงทุน เช่น การก่อการร้ายสากล ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันในตลาดโลก เป็นต้น จึงทำให้ปริมาณการซื้อขายเบาบาง และดัชนีตลาดหลักทรัพย์ลดลงจากเมื่อสิ้นปี 2546 ถึง 138.14 หรือคิดเป็นร้อยละ 17.89

โครงสร้างตลาดทุนของประเทศไทยที่มีมูลค่ากว่า 4.2 ล้านล้านบาทเป็นมูลค่าหุ้นที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เพียงร้อยละ 50-55 ประมาณ 2 ล้านล้านบาทเท่านั้น และในมูลค่าจำนวนนี้ เป็นเงินลงทุนจากต่างชาติเสีย 1.1 ล้านล้านบาทเป็นเงินลงทุนของคนไทยเพียง 9 แสนล้านบาทเท่านั้นและในเงินลงทุน 9 แสนล้านบาทนี้ เป็นเงินลงทุนที่มาจากสถาบัน 5 แสนล้านบาท อีก 4 แสนล้านบาท เป็นเงินลงทุนจากนักลงทุนรายย่อย จากตัวเลขดังกล่าวสามารถคิดสัดส่วนนักลงทุนแยกตามประเภทได้ดังนี้ 1) นักลงทุนต่างชาติ ร้อยละ 55.0 2) นักลงทุนสถาบัน ร้อยละ 25.0 และ 3) นักลงทุนรายย่อย ร้อยละ 20.0 เมื่อโครงสร้างตลาดหลักทรัพย์ไทยมีลักษณะดังกล่าวเพราะตลาดหลักทรัพย์ของประเทศต้องพึ่งเงินลงทุนจากต่างชาติเป็นหลัก เมื่อต่างชาติขาย ราคาหลักทรัพย์ก็ตกเมื่อต่างชาติซื้อ ราคาหลักทรัพย์ก็ขึ้นอย่างที่เป็นอยู่ รัฐบาลจึงมีแนวคิดในการ “ปรับสมดุล” ของโครงสร้างตลาดทุนเสียใหม่ให้เหมาะสม โดยการปรับโครงสร้างภาษีเข้ามาช่วย โดยโครงสร้างตลาดหลักทรัพย์ที่เหมาะสมทำให้นักลงทุนสถาบันประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์เข้ามาแทนที่นักลงทุนต่างประเทศ ซึ่งผู้ลงทุนในตลาดทุนของประเทศ ส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนรายย่อยที่เข้ามาซื้อขายหุ้นโดยตรงประมาณ 70-80 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับตลาดหลักทรัพย์ใหญ่ ๆ ทั่วโลก (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: 2547)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นหนึ่งในจังหวัดภาคเหนือที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว และการลงทุนที่นักลงทุนต่างได้ให้ความสนใจเข้ามาลงทุน ตลาดหลักทรัพย์ได้เล็งเห็นถึงศักยภาพของเมืองเชียงใหม่ที่เป็นเมืองศูนย์กลางของภาคเหนือ จึงได้กำหนดนโยบายที่จะส่งเสริมและขยายฐานผู้ลงทุนอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับเสริมสร้างวัฒนธรรม ด้านการลงทุนให้แก่ผู้มีเงินออม โดยเน้นการเพิ่มช่องทางให้ผู้ลงทุนได้พบกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนโดยตรง ในจังหวัดเชียงใหม่มีบริษัทหลักทรัพย์ที่เปิดให้บริการ 14 บริษัทจะเห็นได้ว่าบริษัทหลักทรัพย์มีการแข่งขันทางการตลาดกันสูง เพื่อที่จะแสวงหาลูกค้ารายใหม่มาเปิดบัญชีซื้อขายด้วย แต่ละบริษัทหลักทรัพย์เองก็พยายามที่จะขยายสาขาของตนเองเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีบริษัทหลักทรัพย์รายใหม่ที่จะเข้ามาเปิดให้บริการในเชียงใหม่เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทำให้สภาวะการแข่งขันกันรุนแรงมากขึ้น ปัญหาดังกล่าวทำให้บริษัทหลักทรัพย์มีความตื่นตัวในการที่จะแสวงหาลูกค้ารายใหม่เพื่อทำการเปิดบัญชีซื้อขายกับบริษัทของตนเองเพิ่มมากขึ้น ภายใต้สภาวะการดังกล่าวประกอบกับนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันที่ต้องการให้มีการพัฒนาตลาดทุนให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้นักลงทุนรายใหม่เข้ามาทำการซื้อขายกับตลาดหลักทรัพย์เพิ่มมากขึ้นทำให้พฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีการแข่ง

กันกันซื้อขายมากขึ้น และเนื่องจากปัญหาของตลาดหลักทรัพย์ที่มีผู้ซื้อผู้ขายน้อยราย จึงทำให้เกิดผูกขาดในตลาดหลักทรัพย์โดยนักลงทุนรายใหญ่ ส่งผลกระทบต่อนักลงทุนรายย่อยที่มีเงินทุนน้อยในการซื้อขาย ประกอบกับปัญหาของนักลงทุนรายใหม่ที่ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงข้อมูลและความรู้ในกระบวนการการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ตีพอด ตลอดจนการไม่รู้เท่าทันถึงกลยุทธ์ เทคนิค ในการสร้างราคา การใช้ข้อมูล ข่าวสารมาหาผลประโยชน์จากการซื้อขายหลักทรัพย์ ทำให้นักลงทุนรายใหม่ต้องประสบปัญหาการขาดทุนและออกจากตลาดหลักทรัพย์ไปในที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการทำการศึกษาดังพฤติกรรมและปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักลงทุนรายใหม่เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการที่จะพัฒนา ส่งเสริม และให้ความคุ้มครองแก่นักลงทุนรายใหม่ต่อไป ในส่วนของนักลงทุนรายใหม่เอง จะทำให้นักลงทุนได้ทราบถึงขั้นตอนการซื้อขายหลักทรัพย์ และข้อควรระวังต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อนักลงทุนรายใหม่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และยังเป็นประโยชน์แก่บรรดาบริษัทหลักทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการในการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการให้มีศักยภาพเพื่อรองรับการแข่งขันด้านธุรกิจหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อทำการศึกษาดังพฤติกรรมและปัญหาที่มีต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรายใหม่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนรายใหม่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

- 1) ความรู้ทางวิชาการจะเป็นประโยชน์ต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอัน เป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ให้รู้คหน้าต่อไปและตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กรเองในการส่งเสริมให้นักลงทุนรายใหม่เข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น
- 2) ข้อมูลด้านวิชาการที่ได้เป็นประโยชน์ต่อบรรดาบริษัทหลักทรัพย์ ในการนำเอาข้อมูลไปปรับปรุงกลยุทธ์ การให้บริการด้านหลักทรัพย์เพื่อรองรับการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษารั้ครั้งนี้ได้จำกัดขอบเขตโดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักลงทุนรายใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ที่เปิดบัญชีประเภทเงินสดกับบริษัทหลักทรัพย์ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 14 แห่งดังนี้

- 1) บริษัทหลักทรัพย์กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
- 2) บริษัทหลักทรัพย์โกลเบล็ก จำกัด
- 3) บริษัทหลักทรัพย์เกียรตินาคิน จำกัด(มหาชน)
- 4) บริษัทหลักทรัพย์ไอบี จำกัด
- 5) บริษัทหลักทรัพย์ทีสโก้ จำกัด (มหาชน)
- 6) บริษัทหลักทรัพย์ธนชาติ จำกัด
- 7) บริษัทหลักทรัพย์ทรินิตี้ จำกัด (มหาชน)
- 8) บริษัทหลักทรัพย์เอบีเอ็นแอม โร เอเชีย จำกัด (มหาชน)
- 9) บริษัทหลักทรัพย์แอสคินซัน จำกัด (มหาชน)
- 10) บริษัทหลักทรัพย์บัวหลวง จำกัด
- 11) บริษัทหลักทรัพย์ซิกโก้ จำกัด
- 12) บริษัทหลักทรัพย์เคจีไอ จำกัด (มหาชน)
- 13) บริษัทหลักทรัพย์ยูโอบี เคย์เฮียน (ประเทศไทย) จำกัด
- 14) บริษัทหลักทรัพย์ไทยพาณิชย์ จำกัด

1.5 นิยามศัพท์

นักลงทุนรายใหม่ หมายถึง นักลงทุนประเภทบุคคลธรรมดาทั่วไปที่เริ่มเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทเงินสดกับบริษัทหลักทรัพย์ภายในปี พ.ศ.2546 และทำการซื้อขายหลักทรัพย์กับห้องค้าหลักทรัพย์ต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง การเข้าไปทำการซื้อขายหลักทรัพย์กลุ่มต่าง ๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอันได้แก่ การเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์แหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุนในการลงทุน และประเภทของหลักทรัพย์ที่เลือกลงทุน

หลักทรัพย์ หมายถึง หุ้่นสามัญ และใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นสามัญที่ออกโดยภาครัฐและเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความเสี่ยงจากการลงทุน (Risk) หมายถึง ความไม่แน่นอนหรือความคลาดเคลื่อนของผลตอบแทนที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ โดยความเสี่ยงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

- กระทบต่อหลักทรัพย์ทุกตัวในลักษณะพร้อมกัน โดยที่นักลงทุนไม่สามารถควบคุมหรือจัดให้หมดไปได้ เช่น อัตราเงินเฟ้อ เป็นต้น

- ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (Unsystematic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะหลักทรัพย์แต่ละตัวซึ่งไม่มีผลต่อหลักทรัพย์อื่น ๆ เช่น สภาพคล่อง ความสามารถในการดำเนินงาน ประสิทธิภาพในการบริหารงานของแต่ละบริษัท เป็นต้น ซึ่งความเสี่ยงนี้สามารถควบคุมและจัดออกได้โดยการกระจายการลงทุนไปในหลักทรัพย์หลาย ๆ หลักทรัพย์

บัญชีเงินสด หมายถึง การเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทหลักทรัพย์ด้วยเงินสด ซึ่งนักลงทุนไม่ต้องวางเงินไว้บริษัทหลักทรัพย์ จะชำระเงินก็ต่อเมื่อมีการซื้อขายหลักทรัพย์เกิดขึ้น

ข่าววงใน หมายถึง ข่าวที่นักลงทุนพูดถึงกันส่วนใหญ่ภายในห้องค้าซึ่งจะเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น แต่บริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทเจ้าของหลักทรัพย์อ้างอิงใด ๆ ยังไม่ได้แจ้งข้อเท็จจริงนั้นต่อสาธารณชนให้ทราบโดยทั่วกัน แต่ก็มีนักลงทุนบางรายที่ทราบถึงข้อเท็จจริงนั้นก่อนที่จะออกเปิดเผยต่อสาธารณชน